جۇڭگو مەن بيرمانىڭ ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋ جەلىلەس قيمىلىنىڭ جانە جۇڭگو ـ بيرما مادەنيەت ـ ساياحات جىلىنىڭ باستالۋ سالتاناتىنداعى ٴسوز

(2020 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى، نايپيداۋ)

جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ ٴتوراعاسى شي جينپيڭ

قۇرمەتتى ۋىنمين زۋەتۋك،
قۇرمەتتى مەملەكەت ىستەر اقىلشىسى اڭشانسۋچجي،
حانىمدار، مىرزالار، دوستار:
مينگەلابا!

جاڭا جىل باستالدى، ەلدەرىڭىز ەندى عانا تاۋەلسىزدىك مەرەكەسىن تويلادى، جۇڭگونىڭ كوكتەم مەرەكەسى كەلە جاتىر، مەن وسىنداي تىلەك تۇگەل ورىندالار ساتتە ەلدەرىڭىزگە ساپارلاي كەلدىم، اسىرەسە، بۇگىن كەشتە كوپشىلىكپەن قۋانىشتى تۇردە باس قوسىپ، ايرىقشا جاقىن سەزىندىم. الدىمەن، مەن جۇڭگو ۇكىمەتى مەن جۇڭگو حالقى اتىنان بيرما قوعامىنىڭ ٴار سالاسى مەن بيرما حالقىنا ىقىلاستى سالەم جولدايمىن جانە مەرەكەلىك تىلەك تىلەيمىن.

الگىندە ۋىنمين زۋەتۋك مەن مەملەكەت ىستەر اقىلشىسى اڭشانسۋچجي قىزۋ مەرەيلى ٴسوز سويلەدى. ەندىگى جەردە ٴبىز جۇڭگو مەن بيرمانىڭ ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋ قيمىلدارى مەن جۇڭگو مەن بيرمانىڭ مادەنيەت ـ ساياحات جىلىن بىرگە باستايمىز. بۇل جۇڭگو ـ بيرما دوستىق بارىس ـ كەلىسىنىڭ شۇعىلالى بارىسىنداعى ماڭىزدى تاريحي بەلگى، سونداي ـ اق ەكى ەل حالقىنىڭ ٴساليقالى سالتاناتى، مەن كوپشىلىكپەن بىرگە وسى تاريحي ساتكە كۋا بولعانىما قاتتى قۋانىشتىمىن.

جۇڭگو مەن بيرمانىڭ تاۋ ـ سۋى تۇتاسقان، ەكى ەل حالقىنىڭ دوستىق بارىس ـ كەلىسى مىڭ جىلدى باستان وتكەرىپ، ۇزدىكسىز جالعاسىپ كەلەدى. مەيلى چين، حان داۋىرىندەگى وڭتۇستىك جاقتىڭ جىبەك جولىنداعى بىرىندە جوعىن بىرىنەن الۋ بولسىن، پيۋ ەلى حانزاداسىنىڭ گۇلدەنگەن تاڭ پاتشالىعىنا بارىپ ٴان ـ ٴبي ونەرىن ۇيرەنۋى بولسىن، الدە الدىڭعى عاسىرداعى ەكى جاقتىڭ قول ۇستاسا وتىرىپ وتارشىلدىققا، يمپەرياليزمگە قارسى تۇرۋى بولسىن، تۇگەلدەي ەكى جاقتىڭ ويلارى ۇشاسقان، تاۋقىمەتتى بىرگە تارتقان تەرەڭ قاتپارلى نەگىزى مەن قىمباتتى ٴداستۇرىن ايگىلەدى.

جۇڭگو مەن بيرما مادەنيەتىندە تۇگەلدەي ” “ اربىنە ٴمان بەرەدى. ەكى ەلدىڭ جاعراپيالىق ورنى جاقىن، ادامدارى تاتۋ ـ ٴتاتتى، مادەنيەتى تۋىسقان، باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىگى مىڭ جىلدى وتكەرىپ اۋەلگىسىندەي جالعاسىپ كەلەدى، بۇل ەكى جاقتى قارىم ـ قاتىناستىڭ داموۋىنىڭ قوزعاۋشى كۇشى جانە قاينار بۇلاعى. ەكى جاق ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقانعا ارنالعان قۇتتىقتاۋ قيمىلىن ويداعىداي وتكىزۋ ارقىلى وركەنيەتتەردىڭ ٴوزارا ۇلگى الۋىن كۇشەيتىپ، گۋمانيتارلىق اۋىس ـ كۇيىستى قويۋلاتىپ، ەكى ەل بۇقاراسى ٴۇشىن كوبىرەك ناقتى ٴىس ىستەپ، جاقسى ٴىس ىستەپ، جۇڭگو مەن بيرمانىڭ دوستىق ىستەرى ٴۇشىن اناعۇرلىم كوپ ات سالىسۋشىلاردى، يگىلىككە كەنەلۋشىلەردى، قولداۋشىلاردى جەتىلدىرىپ، ەكى ەل دوستىعىنىڭ قوعامدىق نەگىزىن بەكەمدەۋ كەرەك.

مادەنيەت پەن حالىقتىق سالت ـ سانا ٴبىر مەملەكەتتىڭ تانىسقىسى. 11 جىلدىڭ الدىندا ەلدەرىڭىزدە ساپاردا بولعانىمدا، الەمگە ايگىلى ياڭگۋاڭ ۇلكەن التىن مۇناراسى، ادال دا اق ەدىل جەرگىلىكتى حالقى، مىڭ بوياۋلى مادەنيەت سالت ـ ساناسى تۇگەلدەي ماعان تەرەڭ تاماشا اسەر قالدىرعان بولاتىن. تاعى دا نايپيداۋعا كەلگەنىمدە، بۇل جەر ٴباز ـ باياعىسىنداي تىنىش تا بەرەكەلى، ومىرشەڭدىككە تولى ەكەن. جۇڭگو ـ بيرما مادەنيەت ـ ساياحات جىلىنىڭ باستالۋىمەن، اناعۇرلىم كوپ جۇڭگولىقتاردىڭ بيرماعا كەلىپ، وسى ارانىڭ مىڭ جىل جالعاسقان كوركەم كورىنىسىن تاماشالايتىندىعىنا سەنەمىن.

حانىمدار، مىرزالار، دوستار!

تاريحتىڭ تەگەرشىگى تولاسسىز العا ىلگەرىلەۋدە. جاڭا داۋىردە جۇڭگو مەن بيرمانىڭ قارىم ـ قاتىناسىن ىلگەرىلەتۋدە الدىڭعىلاردىڭ ٴىزىن باسىپ، بولاشاققا جول اشىپ، تۋرا جولدان تايماي جاڭالىق اشۋ كەرەك. ۋىنمين زۋەتۋك ەكەۋىمىز وسى ساپاردى باستاما ەتىپ، جۇڭگو مەن بيرما تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن بىرگە قۇرۋعا ٴبىر اۋىزدان قوسىلدىق. وسى ٴبىر ماڭىزدى ساياسي ورتاق تانىم جۇڭگو مەن بيرما ەكى ەلدىڭ ٴبىر ـ بىرىمەن ەتەنە تىنىستاس، بەينەت پەن زەينەتتى بىرگە وتكەرگەن ەرەكشە قارىم ـ قاتىناسىن تەرەڭىنەن كورسەتىپ، ەكى ەل حالقىنىڭ اۋىرتپالىقتى تەڭ كوتەرىپ، ٴبىر ـ بىرىمەن ەتەنە بولىپ قارايلاساتىن اعا ـ باۋىرلىق سۇيىسپەنشىلىگىن جاندى بەينەلەپ، ەكى جاق قارىم ـ قاتىناسىنىڭ كەلەشەك داموۋىنىڭ شىت جاڭا جوباسىن جان ـ جاقتىلى جوسپارلادى.

2020 ـ جىل جۇڭگو ـ بيرما ەكى ەل جانە ەكى جاقتى قارىم ـ قاتىناس جونىنەن العاندا، تۇگەلدەي ماڭىزدى ٴمانى بار ٴبىر جىل. جۇڭگو جاپپاي دوڭگەلەك قوعام ورناتۋدىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە جەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ شەشۋشى شايقاسىن جاسايدى. بيرما جاڭا ٴبىر كەزەكتى زور سايلاۋ وتكىزىپ، مەملەكەتتى دامىتۋ قۇرىلىسى جاڭا داۋىرگە قادام تاستايدى. جۇڭگو ـ بيرما قارىم ـ قاتىناسى جاڭا داۋىرگە ٴوتتى، ەكى جاق جۇڭگو ـ بيرما تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى بويسۇنۋ ولشەمى ەتىپ، ەكى ەل حالقىنىڭ ٴتۇبىرلى مۇددەسىن ٴتۇيىن ەتىپ، ساياسيداعى ٴوزارا سەنىمدىلىكتى نىعايتىپ، ناقتى سەلبەستىكتى كەڭەيتىپ، گۋمانيتارلىق اۋىس ـ كۇيىستى جيىلەتىپ، ەكى ەل حالقىنىڭ ماڭگى جاقسى كورشى، جاقسى دوس، جاقسى باۋىرلاس، جاقسى سەرىك بولۋىنا مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك.

الگىندە مەن جۇڭگو مەن بيرمانىڭ ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن قۇتتىقتاۋ سۋرەت كورمەسىن ەكسكۋرسيالادىم، سونىڭ ىشىندە جوۋ ىنلاي زۇڭلىدىڭ 1954 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنىنەن 29 ـ كۇنىنە دەيىن بيرمادا ساپاردا بولعان ٴبىر سۋرەتى بار ەكەن، سول كەزدە جۇڭگو مەن ٴۇندىستان، بيرما جەكە ـ جەكە بىرلەسكەن مالىمدەمە جاريالاپ، بەيبىت قاتار تۇرۋدىڭ بەس پرينسيپىن بىرگە دارىپتەدى. بۇل حالىقارالىق قارىم ـ قاتىناس تاريحىنداعى كەلەلى باستاما.

قازىرگى دۇنيە ٴجۇزى ٴجۇز جىلدا كەزدەسپەگەن زور وزگەرىستەردى باستان كەشىرۋدە، حالىقارالىق قوعام كۇن سايىن ٴبىر ـ بىرىمەن بىتە قايناسقان تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاعا اينالۋدا، الايدا حالىقارالىق قارىم ـ قاتىناستا ادىلەتسىزدىك، تەڭسىزدىك سياقتى جايتتار ٴالى دە وتە كورنەكتى، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىن قورعاپ، بىرگە داموۋدى جەبەۋدىڭ مىندەتى ٴالى دە اۋىر، جولى ۇزاق. جاڭا جاعدايدا بەيبىت قاتار تۇرۋدىڭ بەس پرينسيپىنىڭ ۋاقىتتى وتكەن جوق، قايتا كۇن وتكەن سايىن جاڭارۋدا. جۇڭگو جاق بيرما جاقپەن بىرگە بەيبىت قاتار تۇرۋدىڭ بەس پرينسيپىن ساۋلەلەندىرۋدىڭ جانە امالياتتا ايگىلەۋدىڭ ونەگەسى بولىپ، مەملەكەتتەر ارا بارىس ـ كەلىستىڭ ۇلگىسىن ورناتىپ، حالىقارالىق قوعامنىڭ قول ۇستاسا وتىرىپ ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋىن ىلگەرىلەتۋدى قالايدى.

حانىمدار، مىرزالار، دوستار!

الدىڭعى عاسىردىڭ 60 ـ جىلدارىندا جۇڭگونىڭ چىن ي مارشالى: ”باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىك تەرەڭدە، وزەن سۋىنىڭ قاينارى الىستا“ دەپ ولەڭ جازعان بولاتىن. مەن مىناعان كامىل سەنەمىن: ەكى جاقتىڭ ورتاق قۇلشىنۋىندا، جۇڭگو مەن بيرمانىڭ دوستىق بارىس ـ كەلىسى جانە سەلبەسە داموۋى سىندى تاريحي اعىنى، ٴسوزسىز، قاينارى، توركىنى بىردەي جۇڭگونىڭ لانساڭجياڭ وزەنى مەن بيرمانىڭ ىراۋادي وزەنى سياقتى، اسقار تاۋ، بيىك شىڭداردان اسىپ، اساۋ اعىس، قاتەرلى قايراڭداردى باسىپ، باستان ـ اياق العا قاراي جوڭكىلە بەرەدى.

ەڭ سوڭىندا جۇڭگو ـ بيرما دوستىعىنىڭ ماڭگى جالعاسۋىن شىن جۇرەكتەن تىلەيمىن!

ەسكەرتپە:
مينگەلابا، بيرماشا ىدىبىستالۋى، ”سالەمەتسىز بە“ دەگەن ماعىنادا.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى نايپيداۋدان بەرگەن حابارى)

شي جينپيڭ مەن برۋنەيدىڭ سۇلتانى حاسسانال 2020 ”جۇڭگو ـ برۋنەي ساياحات جىلى“نىڭ باستالۋ سالتاناتىنا جەكە ـ جەكە قۇتتىقتاۋ حات جولدادى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى. 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭ مەن برۋنەيدىڭ سۇلتانى حاسسانال 2020 ”جۇڭگو ـ برۋنەي ساياحات جىلى“نىڭ برۋنەيدىڭ سەريبەگاۋان قالاسىندا باستالعاندىعىن قۇتتىقتاپ جەكە ـ جەكە قۇتتىقتاۋ حات جولدادى.

شي جينپيڭ مىنانى اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن برۋنەي تەڭىزدىڭ ەكى جاعىنداعى قيماس دوس كورشىلەر ٴارى ٴوزارا سەنىمدى دوس جانە سەرىك. وتكەن 2 جىلدا حاسسانال سۇلتان ەكەۋىمىز ٴوزارا تاريحي سيپاتتى ساپاردا بولىپ، جۇڭگو مەن برۋنەيدىڭ ستراتەگيالىق سەلبەستىك سەرىكتەستىك قاتىناسىن ورناتىپ، ساياسيدا ٴوزارا سەنىمدى، ەكونوميكادا ٴوزارا پايدا جەتكىزەتىن، گۋمانيتارلىق جاقتان ٴوزارا بايلانىستى، كوپ جاقتا ٴبىر ـ بىرىنە قارايلاساتىن جاقسى سەرىك بولۋدى ٴبىر اۋىزدان ۇيعاردىق. ەكى جاقتىڭ ساياحات جىلىن وتكىزۋىن وراي ەتىپ، ادامداردىڭ بارىس ـ كەلىسىن كەڭەيتىپ، مادەنيەت اۋىس ـ كۇيىسى مەن ساياحات سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، ٴوزارا مامىلە جاسايتىن جاقسى دوس، ورتاق داميتىن جاقسى سەرىك بولۋىن ٴۇمىت ەتەمىن.

حاسسانال قۇتتىقتاۋ حاتىندا مىنالاردى ٴبىلدىردى: برۋنەي مەن جۇڭگو — ستراتەگيالىق سەلبەستىك سەرىكتەر، ٴوزارا پايدا جەتكىزەتىن سەلبەستىكتىڭ ٴورىسىن ۇزدىكسىز كەڭەيتتى. جۇڭگو — برۋنەيدىڭ قىمباتتى ساياحات بازارى. مەن ەكى ەل ساياحات تاراۋلارىنىڭ دەن قويا داينالىپ، ساياحات جىلىنىڭ تولىق تابىستى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتەتىندىگىنە سەنەمىن.

2019 ـ جىلى 4 ـ ايدا ٴتوراعا شي جينپيڭ بەيجيڭدە ساپارلاي كەلگەن برۋنەيدىڭ سۇلتانى حاسسانالمەن بىرگە 2020 ـ جىلدى ”جۇڭگو ـ برۋنەي ساياحات جىلى“ دەپ جاريالاعان بولاتىن. جۇڭگو مەن برۋنەي ەكى جاق تۇتاس جىلدىق كورمە، تالقى مىنبەرى، باۋلۋ، دۇنيە جۇزىلىك مادەني مۇرا كورمەسى سياقتى قيمىلدار وتكىزەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

شي جينپيڭنىڭ كولىك اتىرەتى اۋەجايدان شىعىپ، قالا رايونىنا قاراي جول الدى. اۋەجاي قاقپاسىنىڭ ۇستىڭگى جاعىنا ”جۇڭگونىڭ مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭنىڭ بيرماعا ساپارلاي كەلگەندىگىن قىزۋ قارسى الامىز“، ”بيرما فەدەراتسيالىق رەسپۋبليكاسى جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ ٴتوراعاسى شي جينپيڭ مىرزاعا وسكەلەڭ قۇرمەت بىلدىرەدى“ دەپ جازىلعان قىزىل كەرمە تۋ ىلىنگەن. جول بويىنىڭ ەكى جاعىندا جۇڭگو ـ بيرما ەكى ەلدىڭ مەملەكەت تۋى جەلبىرەپ تۇر، شي جينپيڭنىڭ الىپ سۋرەتى مەن ”جۇڭگو مەن بيرمانىڭ باۋىرلاستىق دوستىعى ماڭگى جالعاسا بەرسىن“، ”جۇڭگو مەن بيرمانىڭ دوستىق سەلبەستىگى ۇزدىكسىز دامي بەرسىن“ دەپ جازىلعان الىپ ۇراندار ايرىقشا كوزگە تۇسەدى. جەرگىلىكتى بۇقارا ٴان ايتىپ، ٴبي بيلەپ، جاس وقۋشىلار ەكى ەلدىڭ مەملەكەت تۋىن بۇلعاپ، بيرما حالقىنا ٴتان اق ەدىل كوڭىلمەن اسا قۇرمەتتى قوناقتى قىزۋ قارسى الدى.

شي جينپيڭ جۇڭگو ۇكىمەتى مەن جۇڭگو حالقى اتىنان بيرما ۇكىمەتى مەن بيرما حالقىنا ىقىلاسپەن اماندىق جانە تاماشا تىلەك ٴبىلدىردى. شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جۇڭگو مەن بيرما تاۋ ـ وزەنى تۇتاسقان جاقسى كورشىلەر، ەكى ەل حالقىنىڭ باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىگى تەرەڭ. ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقان 70 جىلدان بەرى، جۇڭگو مەن بيرما ەكى ەل بىرگە دارىپتەپ كەلگەن بەيبىت قاتار تۇرۋ بەس پرينسيپىنەن جازباي، ٴتۇرلى سالاداعى اۋىس ـ كۇيىس سەلبەستىگىن ىلگەرىلەتىپ، ۇزدىكسىز جاڭا تابىستارعا قول جەتكىزدى. مەن بيرما باسشىلارىمەن ەكى ەل قارىم ـ قاتىناسى جانە ورتاق كوڭىل بولەتىن ماسەلەلەر جونىندە ىشكەرىلەي پىكىر اۋىستىرىپ، باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىكتى بىرگە جالعاستىرىپ، جالپى بەتتىك ستراتەگيالىق سەلبەستىكتى قويۋلاتىپ، جۇڭگو ـ بيرما قارىم ـ قاتىناسىن جاڭا ساتىعا كوتەرۋدى، جاڭا داۋىرگە ەنگىزۋدى كۇتەمىن.

ديڭ شۋەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، حى ليفىڭ قاتارلى ساپارلاستارى سول ۋاقىتپەن بىرگە باردى.

جۇڭگونىڭ بيرماداعى باس ەلشىسى چىن حاي دا اۋەجايعا بارىپ قارسى الدى.

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى. مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى ارناۋلى ۇشاقپەن بەيجيڭنەن اتتانىپ، بيرما فەدەراتسيالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ زۋەتۋكى ۋىنميننىڭ شاقىرۋىنا ساي، بيرمادا مەملەكەتتىك ساپاردا بولدى.

شي جينپيڭمەن بىرگە ساپارلاي بارعانداردان جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى ساياسي بيۋروسىنىڭ مۇشەسى، ورتالىق كوميتەت شۋجيچۋنىڭ شۋجيى، ورتالىق كوميتەت كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ديڭ شۋەشياڭ، جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى ساياسي بيۋروسىنىڭ مۇشەسى، ورتالىق سىرتقى ىستەر قىزمەتى كوميتەتى كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ياڭ جيەچى، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ مۇشەسى، قوسىمشا سىرتقى ىستەر مينيسترلىگىنىڭ مينيسترى ۋاڭ ي، مەملەكەتتىك ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى، مەملەكەتتىك داموۋ جانە رەفورما كوميتەتىنىڭ مەڭگەرۋشىسى حى ليفىڭ قاتارلىلار بار.

شي جينپيڭ بيرمانىڭ زۋەتۋكى ۋىنمينمەن كەڭەس وتكىزدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ٴبىز جۋىقتا عانا جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن قۇتتىقتادىق. 70 جىلدان بەرى، جۇڭگو ۋراسان زور داموۋ جەتىستىكتەرىنە قول جەتكىزگەن اماليات مىنانى دالەلدەدى: جۇڭگو حالقىنىڭ تاڭداعان داموۋ جولى تابىستى بولدى، ٴبىز وسى جولمەن ۇزدىكسىز بۇلجىماستان جۇرە بەرەمىز. جۇڭگونىڭ بولاشاعىنا ٴبىز كامىل سەنىم ارتامىز. جۇڭگو بەيبىت داموۋعا تاباندى بولادى، ماڭگى زورەكەر بولماۋعا تاباندى بولادى. بۇل ٴۇشىن، مەن ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدى ورتاعا قويدىم، وسى جەر شارى قىستاعىنداعى ٴار ەلدىڭ تاتۋ ٴوتۋىن، ٴوزارا تيىمدىلىك جاساپ، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋىن ٴۇمىت ەتەمىن. ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى، ەڭ الدىمەن تۇڭعىرەكتەن باستاعان ٴجون، تاتۋ كورشى، تىنىش كورشى، باي كورشى بولۋعا تاباندى بولۋ كەرەك. جۇڭگو سىرتپەن سەلبەستىك ورىستەتكەندە ەشقاشان باسقالارعا زورلاپ تاڭبايدى، باسقا ەلدىڭ ىشكى ىسىنە ەشقاشان ارالاسپايدى، سەن جەڭىلىپ مەن جەڭگى، ٴبىر جاق ٴبارىن قي سىپىرۋعا قارسى تۇرادى. جۇڭگو جاق بيرما جاقپەن ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“دى بىرگە قۇرۋ اياسىندا جۇڭگو ـ بيرما ەكونوميكالىق ٴدالىزىنىڭ ٴتۇيىندى سەلبەستىك نىساندارىنىڭ قۇرىلىسىن ورنىقتى قادامەن ىلگەرىلەتىپ، جەرگىلىكتى حالىققا اناعۇرلىم مول پايدا جەتكىزىپ، ولاردىڭ اناعۇرلىم مول تابىس سەزىمىنە جانە باقىت سەزىمىنە كەنەلۋىنە مۇمكىندىك جاساۋدى قالايدى. جۇڭگو جاق حالىقارالىق ساحنادا بيرمانىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن جانە مەملەكەتتىك ار ـ نامىسىن قورعاۋىنا ۇزدىكسىز باتىل قولداۋ كورسەتەدى.

ۋىنمين بيرما ۇكىمەتى جانە بارلىق بيرما حالقى اتىنان ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ بيرمادا مەملەكەتتىك ساپاردا بولعاندىعىن قىزۋ قارسى الدى، وسى رەتكى ساپاردىڭ، ٴسوز جوق، تاريحي ساپارعا اينالىپ، بيرما ـ جۇڭگو قارىم ـ قاتىناسىنىڭ جاڭا تاراۋىن اشاتىندىعىنا سەنەتىندىگىن ٴبىلدىردى. ۋىنمين جاڭا جۇڭگو قۇرىلعان 70 جىلدان بەرى قول جەتكىزگەن ۇلى جەتىستىكتەردى قۇتتىقتاپ، جۇڭگونىڭ بيرما سياقتى وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەرمەن ەل باسقارۋ تاجىريبەلەرىن ٴتيپتى دە كوبىرەك ٴبولىسۋىن ٴۇمىت ەتتى، جۇڭگونىڭ تابىستى تاجىريبەسىنىڭ بيرمانىڭ ەكونوميكالىق داموۋىنا، حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋىنا، كەدەيلىكتەن ارىلىپ، بايىۋىنا پايدالى ۇلگى ۇسىناتىندىعىنا سەنەتىندىگىن ٴبىلدىردى. ول مىنانى ٴبىلدىردى: بيرما جاق جۇڭگو جاقتىڭ راحاين شتاتى سياقتى ماسەلەلەردە كورسەتكەن تۇسىنىستىگى مەن قولداۋىنا العىس ايتادى، جۇڭگو جاقتىڭ بيرمانىڭ ەل ٴىشى بەيبىتشىلىك ۇدەرىسىندە اتقارعان سىندارلى رولىن القايدى. بيرما جاق ٴبىر جۇڭگو پرينسيپىن تاباندىلىقپەن ۇستانادى، جۇڭگونىڭ شياڭگاڭدا، اۋمىندا اتقارعان ”ٴبىر ەل، ەكى ٴتۇزىم“ باعىتىنا قۇرمەت ەتەدى، باستان ـ اياق تايۋاندى جۇڭگو تەرريتورياسىنىڭ ايىرىلماس ٴبىر بولىگى دەپ قارايدى. بيرما جاق ٴتوراعا شي جينپيڭ باستاما كوتەرگەن ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى قولدايدى، جۇڭگو جاقپەن بىرگە بيرما ـ جۇڭگو تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن بەلسەنە قۇرۋدى قالايدى. جۇڭگو جاق بيرمانىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋىنا قالتقىسىز كومەك كورسەتتى، سەلبەستىك ارقىلى حالىق تۇرمىسىنا تيىمدىلىك جاسادى، قورشاعان ورتانى قورعاۋعا ٴمان بەردى. ەكى جاقتىڭ ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ اياسىندا بيرما ـ جۇڭگو ەكونوميكالىق ٴدالىزى قۇرىلىسىن بىرگە قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋى بيرما مەملەكەتىنىڭ داموۋ جونىندە ايرىقشا ماڭىزدى ٴمانى الادى، سەلبەستىكتىڭ ۇزدىكسىز تەرەڭدەۋىنە مەڭزەس، بيرما ـ جۇڭگو قارىم ـ قاتىناسىنىڭ اناعۇرلىم زور داموۋعا جەتكىزەتىندىگىنە سەنەمىن.

ديڭ شۋەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، حى ليفىڭ قاتارلىلار كەڭەسكە قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى نايپيداۋدان بەرگەن حابارى (ٴتىلشى جياڭ گۋيپىڭ). جەرگىلىكتى ۋاقىت 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭ نايپيداۋداعى زۋەتۋك سارايىندا بيرمانىڭ زۋەتۋكى ۋىنمين وتكىزگەن سالتاناتتى قارسى الۋ سالتاناتىنا قاتىناستى.

1 ـ ايدا نايپيداۋدا كۇن شۇعىلەن شۋاعىن توگىپ، اعاش ـ شوپتەر جايقالىپ تۇردى. زۋەتۋك سارايىنىڭ الدىنداعى كوگالدا ٴۇر تۇلعالى قۇرمەت قاراۋىلدارى ساقاداي سايلانىپ، قاتار تۇزەپ تۇر.

ۋىنمين زۋەتۋك سارايى الدىندا شي جينپيڭدى ىستىق ىقىلاسپەن كۇتىپ الدى. ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارى قۇرمەت قاراۋىلدارى مىنبەسىنە كوتەرىلدى، قۇرمەت قاراۋىلدارى مىلتىقتارىن كوتەرىپ قۇرمەت ٴبىلدىردى، اسكەري وركەستر جۇڭگو مەن بيرمانىڭ مەملەكەت ٴانىن ورىندادى. شي جينپيڭ ۋىنميننىڭ سەرىك بولۋىمەن قۇرمەت قاراۋىلدارىن كوزدەن كەشىردى. ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارى جەكە ـ جەكە ٴبىر ـ ٴبىرىنىڭ سەرىك بولىپ كەلگەن ادامدارىمەن ٴبىر ـ بىردەن قول الىسىپ اماندالىستى.

ديڭ شۋەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، حى ليفىڭ قاتارلىلار قارسى الۋ سالتاناتىنا قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى نايپيداۋدان بەرگەن حابارى (ٴتىلشىلەر لۋي چۋانجۋڭ، سۇن حاۋ). جەرگىلىكتى ۋاقىت 1 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى كەشتە مەملەكەت ٴتوراعاسى شي جينپيڭ نايپيداۋدا بيرما زۋەتۋكى ۋىنميننىڭ زۋەتۋك سارايىندا وتكىزگەن سالتاناتتى قارسى الۋ قوناعاسىنا قاتىناستى.

شي جينپيڭ بيرمانىڭ زۋەتۋكى ۋىنمين، مەملەكەت ىستەر اقىلشىسى اڭشانسۋچجي، ٴبىرىنشى ورىنباسار زۋەتۋك مينرۋي، ەكىنشى ورىنباسار زۋەتۋك ھەنليانتيۋ قاتارلىلاردىڭ سەرىك بولۋىندا قوناعاسى زالىنا كىردى.

اسكەري وركەستر جۇڭگو مەن بيرمانىڭ مەملەكەت ٴانىن ورىندادى.

ۋىنمين ارناۋ سوزىندە مىنالاردى ٴبىلدىردى: ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ بيرمانى جاڭا جىلدا العاش ساپاردا بولاتىن مەملەكەت ەتكەندىگىن بيرما حالقى ايرىقشا داڭق سەزىنەدى. بيرما جاق جۇڭگو جاقتىڭ بيرمانىڭ بەيبىتشىلىگى مەن داموۋىنا كورسەتكەن قولداۋى مەن كومەگىنە العىس ايتادى. بيرما مەن جۇڭگو ەكى ەل باستان ـ اياق بەيبىت قاتار تۇرۋ بەس پرينسيپىن ۇستانىپ، ٴوزارا قۇرمەت ەتىپ، ٴبىرىن ـ ٴبىرى ٴتۇسىنىپ، اناعۇرلىم تىعىز سەلبەستىك سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناستى دامىتۋعا كۇش سالىپ كەلەدى. ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ وسى جولعى ساپارىنىڭ ەكى ەل قارىم ـ قاتىناسىنىڭ داموۋىنداعى ماڭىزدى بەلەس بولاتىندىعىنا سەنەمىن. ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ ساپارىنىڭ تولىق تابىستى، ٴساتتى بولۋىن، مول ناتيجەگە قول جەتكىزۋىن تىلەيمىن!

شي جينپيڭ ارناۋ سوزىندە الدىمەن بيرما ۇكىمەتى مەن بيرما حالقىنىڭ ىستىق ىقىلاستى قارسى الۋى مەن جان ـ جاقتى ورنالاستىرۋىنا العىس ايتتى. شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: تاريحقا قايىرىلا قاراساق، ەكى ەلدىڭ باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىگىنىڭ مىڭداعان جىلداردان ٴوتىپ، ۋاقىت وتكەن سايىن بەكەمدەلە ٴتۇسۋىنىڭ سەبەبى، ەكى جاقتىڭ جۇرەكتەس، نيەتتەس بولىپ، شىنايى، ادال ارالاسىپ باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىگىنە باستان ـ اياق تاباندى بولۋىندا، بوران ـ شاشىندا قاتار ٴجۇرىپ، قيىندىقتى تەڭ كوتەرەتىن تاڭداۋلى داستۇرگە تاباندى بولۋىندا، ٴوزارا قۇرمەت ەتەتىن، ٴبىر ـ بىرىنە تيىمدىلىك جاساپ، تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن سەلبەستىك باعىتىندا تاباندى بولۋىندا جاتقاندىعىن كورەمىز. بولاشاققا كوز سالعاندا، ەكى جاق جۇڭگو مەن بيرمانىڭ ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقاندىعىنىڭ 70 جىلدىعىن وراي ەتىپ، قول ۇستاسا وتىرىپ جۇڭگو ـ بيرما تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرىپ، جۇڭگو ـ بيرما قارىم ـ قاتىناسىنىڭ جاڭا ٴداۋىرىن اشۋ كەرەك.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ٴبىز تار جول، تايعاق كەشۋدەن بىرگە وتەتىن جاقسى كورشى بولۋعا تاباندى بولىپ، تاتۋ كورشىلىك دوستىق رۋحىن ۇزدىكسىز ۇستانىپ، ەكى ەل حالقىنىڭ تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشۋى جانە ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋى ٴۇشىن اناعۇرلىم تاماشا ورتا ازىرلەۋىمىز كەرەك. بەينەت پەن زەينەتتى بىرگە وتكەرەتىن جاقسى دوس بولۋعا تاباندى بولىپ، جاڭا جاعدايدا ۇزدىكسىز قول ۇستاسا وتىرىپ بەيبىت قاتار تۇرۋ بەس پرينسيپىنىڭ رۋحىن اسقاقتاتىپ، ٴبىر ـ ٴبىرىنىڭ ٴجىتى قاداعالاپ وتىرعان كەلەلى ماسەلەلەرىنە باتىل قولداۋ كورسەتىپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىن، ورنىقتىلىعىن جانە گۇلدەنۋىن، داموۋىن بىرگە جەبەۋ كەرەك. سەلبەستىك تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن جاقسى سەرىك بولۋعا تاباندى بولىپ، جۇڭگو ـ بيرما ەكونوميكالىق ٴدالىزىنىڭ ناقتى قۇرىلىس جۇرگىزۋگە ٴوتۋىن ىلگەرىلەتىپ، ەكى ەلدىڭ ٴار سالاداعى بارىس ـ كەلىسى، سەلبەستىگى ٴۇشىن ۇلگىلىك، جەتەكشىلىك رول اتقارىپ، ەكى ەل حالقىنا اناعۇرلىم كوپ ىرىس ـ قۇت اكەلۋ كەرەك. جۇرەگى جالعاسقان جاقسى باۋىرلاس بولۋعا تاباندى بولىپ، حالىق تىلەگىنەن شىعىپ، حالىق تۇرمىسىنا تيىمدىلىك جاساپ، جۇڭگو مەن بيرمانىڭ دوستىق ىستەرىن ۇرپاقتان ـ ۇرپاققا جالعاستىرا بەرۋ كەرەك. جاڭا ٴبىر جىلدا جۇڭگو مەن بيرما ەكى ەلدىڭ جالعاستى ٴبىر ـ بىرىنە قارايلاسىپ، ٴوزارا كومەكتەسىپ، قول ۇستاسا بىرگە ىلگەرىلەپ، مەملەكەت داموۋىنىڭ جاڭا جاعدايىن اشىپ، جۇڭگو ـ بيرما دوستىعىنىڭ جاڭا تاراۋىن جازاتىندىعىنا سەنەمىن.

ديڭ شۋەشياڭ، ياڭ جيەچى، ۋاڭ ي، حى ليفىڭ قاتارلىلار قاتىناستى.

شينجياڭ گازەتى سايتى http://kazakh.xjdaily.com